

نقش آزمایش DNA در اثبات تعیین نسب و رابطه آن با اماره فراش

محمود شربتیان^۱، مریم سعادت دورابی^۲

^۱ رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی، دکترا، دانشگاه تهران پردیس البرز

^۲ رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی، کارشناسی ارشد، موسسه غیرانتفاعی ادیب ساری، نویسنده مسئول

چکیده

هدف از این مقاله بررسی نقش آزمایش DNA در اثبات تعیین نسب و رابطه آن با اماره فراش است. ابزار گردآوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای و در قالب فیش برداری بوده است. تحلیل اطلاعات آن به صورت توصیفی - تحلیلی است. اماره فراش اماره - ای فقهی است. ماده ۱۱۵۸ قانون مدنی با این مقرر که «طفل متولد در زمان زوجیت ملحق به شوهر است مشروط بر اینکه از تاریخ نزدیکی تا زمان تولد کمتر از شش ماه و بیشتر از ده ماه نگذشته باشد» اماره فراش را پذیرفته‌اند. امروزه فن‌آوری‌های نوینی ایجاد شده‌اند که می‌توانند نسب افراد را به صورت دقیق و قطعی مشخص نمایند. در گذشته که چنین علومی در دسترس نبود تنها راه اثبات نسب استناد به اماره فراش بود. آزمایشات ژنتیک و تجزیه‌ی خون به‌عنوان یکی از ادله‌ی اثبات دعوی در دعاوی ناشی از اختلاف در نسب مورد توجه قرار گرفته است. بدین جهت تبیین اعتبار علمی و حقوقی آن ضرورت دارای ضرورت است. امروزه مهم‌ترین فن‌آوری موجود برای تعیین نسب، آزمایش ژنتیک یا همان آزمایش DNA می‌باشد. در مقابل اماره فراش که اماره‌ای قانونی است، آزمایش DNA یک اماره قضایی است و در دعاوی اثبات نسب می‌تواند تحت عنوان علم قاضی با رجوع به کارشناس، مستند حکم واقع شود. در شرایطی که نتیجه آزمایش DNA در تضاد با اماره فراش باشد باید نتایج آزمایش DNA را پذیرفت زیرا این آزمایش نتیجه‌ای قطعی به دست می‌دهد و درجایی که علم قطعی وجود دارد نیازی به استناد به اماره نیست. فلذا دلایل دیگر حتی اگر اقرار، بینه و شهادت باشد تاب مقاومت در برابر نتیجه آزمایش DNA ندارد.

واژه‌های کلیدی: اماره فراش، آزمایش DNA، نسب، ژنتیک

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۰۹-۱۲۳